

“İSKİT” ETNONİMİNİN OKUNUŞU

Zaur HASANOV*

Özet

Yazar İskit etnoniminin doğru fonetik okunuşu problemini ele almaktadır. Antik Yunanca gramerine ve “iskit” etnoniminin antik Yunan ve Sami dillerinde mevcut olan kayıtlarının kıyaslanmasına dayanarak, yazar “iskit” etnoniminin doğru yazılımının “skuth” (skuz) olduğu sonucuna varıyor. Antik yazılı kaynakların kıyılanması, antik Yunan kaynaklarındaki “Scuth” (Skuz) etnonimi ile antik Sami kaynaklarındaki “Ashguz/Ishkuz” etnonimi aynı kökü –“guz/kuz”– kökünü içerir. Bu sonuç, “iskit” – “skyth” etnoniminin hiç bir zaman mevcut olmadığını savunan bilim adamlarının düşüncelerinde yanıldığını göstermektedir.

“Skyth” etnonimini araştırırken, yazar antik Yunanların yabancı isimleri kendi dillerine uygunlaştırmak amacıyla önüne “S” harfini eklediklerine dair örnekler sunmaktadır.

Scyth, İskit, Shkuda, Ashguz, Ishkuzai, Ashguzai etnonimlerinin temelinde Türk etnonimi *Guz (Oğuz)* ile aynı fonetik seslenme vardır. Bu çalışmanın temel tezi, Rus ve Azerbaycan biliminde skif, İngilizcede skyth, Yunancada Σκυθες, Türkçede İskit olarak kullanılan etnonimin *Guz (Oğuz)* etnoniminden başka bir şey olmadığıdır.

Anahtar Kelimeler: İskitler, Herodot, Işkuzay, Aşguzay, Işkuz ülkesi, Guzlar, Kafkas, Asarhaddon, Işpakay, Partatua.

1. İskit Etnoniminin Menşei Hakkında Düşünceler

“İskit” sözünün kökeni ile doğru okunuşu meselesi İskitbiliminin kilit meselesidir. Σκυθες (*Skuthes*) ve ya Σκυθαι (*Skuthay*) sözlerinin hiç var

* Azerbaycan Milli İlimler Akademisi Tarih Enstitüsü, zaurmail@gmail.com.

Herodot'ta geçen Σκυθης (*Iskit*) teriminin Rusça'da "skif", İngilizce'de "scyth" (skiz) olarak okunması genel kabul görmüştür. İngilizce telaffuzu orijinale daha yakın olsa da, tartışmalıdır ve bu konuya daha sonra değinilecektir.

Şimdi bu etnonimin bizim için kendi en önem arzeden dillerde yazılış prensiplerini aydınlatırmağa çalışalım.

Türk tarihçiliğinde yapılan çalışmalarda etnonimde Σ "s" komponentinin saklandığı görülüyor; kelimeye Türkçe kurala uygun çift ünsüzle başlayan kelimelere "i" ünlü sesi eklenmiştir; Yunan "v" harfi "i" olarak okunmuştur. Terimin sonunda bulunan Yunanca θ (th) harfi, "t" olarak okunmuş, sonuçta kelime Türkçe'de *Iskit* olarak seslendirilmiştir.

Bu etnonimin Rusça kullanımına gelince, burada Σ "s" komponentinin gizlendiği görülür; Yunanca υ harfi, "i", θ harfi ise "f" olarak okunmaktadır. Sonuçta *Skif* şeklinde okunuş ortaya çıkar. *Skif* terimi Azerbaycan ilim dünyasına Rus, daha doğrusu, Sovyet biliminden alıntıyla girmiştir.

Asurî kaynaklarında bu etnonim *Aşguzay* olarak yer alır. (İ. M. Dyakonov başka bir versiyonunu da "asguzay" gösterir). "Σ" komponenti burada *as/aş* şeklindedir, bu da dilin kullanılma alanına uygun değişim fonksiyonunu doğrular. Kökte kavme adını veren *guz*-vardır. İ. Aliyev İşkuzları Azerbaycan biliminde kabul edilmiş İskitlerle eşleştiriyor, ancak ilave olarak bir okunuş versiyonu "şkuda"yı da örnek vermektedir⁷.

İ. M. Dyakonov Yunan anlayışı olan "İskit" ile Asurî anlayışı "İşkuzay"ı eşleştirir. O bu konuda şunları yazar; "İskitler, doğu kaynaklarında *Aş-guza(y)*, *As-guza(y)*, Asurî kaynaklarında *İş-kuz-a(y)*, Babil ve kadim Yahudi kaynaklarında ise *Aşguz* olarak adlandırılmıştır⁸. Daha sonra Dyakonov "İskitler" teriminin Yunanca yazılışını *skuthai* olarak verir.

Bizim müşahedelerimiz bilhassa Ön Asya'da ve Güney Kafkas'ta, aynı zaman diliminde, Azerbaycan'da yaşayan İskitlerin şöyle adlandırıldığını göstermektedir. Bu terimin ezeli kökü *guz/kuz* ve *aş, as, iş* komponentinden

⁷ İ. Aliyev. Kimmer və skif (şkuda) tayfalarının Azerbaycan ve ön Asiya erazisine baskınları. Midiya (Mada) ve Skif Çarlıqlarının yaranması. // *Azerbaycan Tarihi*, 1, Bakı «Elm» 1998, 221.

⁸ Dyakonov, s. 242-243.

ibaret olduğu derhal göze çarpar. Aşağıda biz Türk dillerinde bu terkinin varlığını gözden geçireceğiz.

a. "s" ve "sk" komponentleri

Yunan ve Rum kaynaklarında yabancı terimlerin tahrifi ile ilgili çok sayıda örnek görebiliriz; dahası bu tahrifler ikinci el yazmalarda müstensihler tarafından daha da çok yapılmıştır. Örneğin, Malalas'ın "Hronografiya"sında "Codex Barrocianus" elyazmasında Kafkas Hunlarının komutanı Tυραξ (Tiraks) olarak yazılmıştır. Teofanes'de ise bu ad Στοραξ (Stiraks) olarak verilir. Terimin başındaki ünsüz "s" sesinin eklenmesi Herodot'ta da, Targitay'ın küçük oğlu Kolaksain (Κολαξαιν) teriminin geçtiği yerde görülür⁹. Özellikle o, Han oluyor. Daha sonra altıncı bölümde Herodot şunları anlatıyor: "Kolaksay'dan Paralatlar kavmi türer, onun kardeşlerinden ise-Avhatlar, Katiarlar ve Trasplar kavimleri türer." Ancak daha sonra Herodot, bütün bu kavimleri kendi hanları Kolaksay'ın şerefine, (Σκολοτουç/Skolotouç "Skolotlar" diye isimlendirmiştir¹⁰. Kolaksay ve Skolot terimlerinin benzerliği çok açıktır. Her iki terimde de kök hecesi *kol*-dur (κολ).

Görüldüğü üzere *kol* kökü her iki terimde de vardır. Amma "skolot" teriminin başındaki "s" (Σ) komponentinin okunuş meselesi ortaya çıkar.

Yunanlılarda sözün başına "s" (Σ) protezinin eklenmesi kuralı hakkında XVIII. yüzyılın sonu XIX. asrın başında Rus tarihçisi S. S. Boguş şunları yazar: "Biz bu tür farklardan bahsederken Yunanlıların sessizle telaffuz etmeyi sevdikleri bazı kelimelerinin telaffuzunda yaptıkları değişiklikleri belirtmiştik." Dilin inceliğine alışıp, hissedilmesi zor "s" harfini ekleyerek Δ (D) ve Θ (Th) seslerini yumuşatırlardı, bazen ise bu tür sessizleri bazı yabancı adların önüne getirerek kendi istedikleri akıcı telaffuzu sağlıyorlardı. Böylece, *Kimvr*, *Merdis*, *Alpes*, *Kolbie* kelimelerini *Skimvr*, *Smerdis*, *Salpiye*; *Skolbie*, *Kiθ* kelimesini ise *Skiθ* şekline getiriyorlardı." *Kiθ* (kız) kelimesinin kullanılması ile ilgili görüşünü Boguş, "üçüncü yüzyılın sonlarının yazarı" Spartian'a dayandırır. Daha sonra Boguş Platon'un "*Kratil*"'ine dayanarak şu bilgileri verir: "Yunanlılar yabancı adları kendi dilinin özelliklerine uydurdular ve bu nedenledir

⁹ Herodotus, IV, 5.

¹⁰ Aynı yer.

ki, eserlerinde bu kurala ihtiramdan Atlantik adlarının telaffuzlarını yumuşatmadan yazmağa cüret etmemişlerdir.¹¹

b. "aş", "as", "iş" komponentleri

Türk dillerinde "aş" (dağı) "aşmak, geçmek, def etmek, aşımak" anlamlarını verir¹². "Kül-Tegin" abidesinde Kırgızların ülkesi *Aşa kırgız*¹³, yahut *Aşkırgız* sözcüğü hatırlatılarak kullanılıyor. Eğer bu versiyonu kabul edersek, *aşguzların* dağ aşmış *Guzlar* olduğu, yani dağlar arkasından gelmiş (Kafkas dağları nazarda tutulur) *Guzlar* olduğu anlaşılır.

Türk dillerinde *as* birleşmesi¹⁴ *aş*-a geçiyor. *İş* ("işlemek" anlamından başka) bütün hâllerde Türk dillerinde *eş*-e geçiyor ve iki anlamda kullanılır: "avar çekmek" ve "(at) çarpmak", "kaçmak"¹⁵. Kuzey Kara deniz sahillerinden buraya gelmiş İskitler, ya su yolu ile ya da karayolu ile gelmişlerdir. Abuşka lügatine (sözlüğüne) istinaden Beda-i-el-Lugat'te *iş* kelimesi "dövüş, vuruş" anlamına geldiği yazılıdır¹⁶. Kelimeyi genişletirsek *ışkuzay* kelimesi "dövüşen Guzlar", veya "fatih Guzlar" anlamını da verebilir. Kara deniz sahili ve Güney Kafkas'ta yerleşmiş İskitlerin adlarında bazı farkların bulunması hakkında bilgilere Dyakonov'un çalışmalarında rast ediyoruz: "Bütün Doğu kaynakları İskit-skudları Manna, bir o kadar da Medya ile ilişkilendiriyorlar... Örnek verdiğimiz gibi, Asarhaddon'un anılarında İskitli İşpakay'ın adının hatırlatılması, Mannalıların ülkesinde olan İskitlerin niyetlerinin sebebi de soru işareti bırakıyor... Bir soru da "Partatua'nın (İşkuz ülkesi) hanı" ile ittifak bilgisinden bu ülkenin nerde bulunduğu meselesidir. Özgün olarak Asurlar bununla İskitlerin Han'ını, belirli bir "ülkenin" hanı sayıyordu, bu durumda, elbette, "İşkuz ülkesi" deyince İskitlerin Kafkas bölgesindeki vatanlarını anlayamayız.¹⁷" Dyakonov'un bu görüşü bizi, İskit adlarındaki *aş*, *iş*, *as* birleşmeleri bütün İskitlere değil, sadece

¹¹ S. S. Boguş, "İstoriya Tsarstva Hersonesa Tavriyskogo", *İstoriya o Tavrii*, Sankt-Peterburg, 1806, s. 140-141.

¹² *Drevneturkskiy Slovar*, Leningrad 1969, s. 62.

¹³ *Aynı yer*, s. 62.

¹⁴ *Aynı yer*, s. 59.

¹⁵ *Aynı yer*, s. 185.

¹⁶ *Badai al-lugat*, "Slovar Tali İmana Geratskogo k soçineniyam Alişera Navoi", Moskva 1961, s. 115.

¹⁷ Dyakonov, s. 246.

"İSKİT" ETNONİMİNİN OKUNUŞU

Kuzey Kara deniz sahillerinden Güney Kafkas'a ve Ön Asya'ya gelmiş İskitlere ait olduğu kanaatine getirmiştir. Bu durum, adların Türk dili kurallarıyla açıklanarak ortaya çıkmasını sağlar.

E. H. Minns'e göre; "aşguzay" ve "ışkuzay" kelimeleri başındaki ilk ünlü, kelimenin başındaki iki ünsüzün okumasına yardım amacıyla getirilmiştir¹⁸. İ. M. Dyakonov'a göre, "bu, ünsüz fonetiğinin kurallarına göre, çift ünsüzle başlayan kelimelerin öncesinde talep olunan, protez ünlü diye adlandırılan ünlüdür"¹⁹. Fakat biz bunun özellikle böyle olduğunu kesin olarak söyleyemeyiz. Ünsüz kabul eden dillerinde "ışkuzay" ve "aşguzay" kelimeleri sadece "ş" sesiyle değil de tamamen orijinal sesiyle de yazılabilirdi. Zira Dyakonov'un görüşüne göre, Asur dilinde "s", "ş" olarak okunuyordu²⁰. Kelimelerin başında *aş* veya *as*, *az*, *iş*, *iz* birleşmesi tam anlamıyla *kuz* kavimlerine komutanlık eden Han'ın adını gösterebilirdi. İskit hanı İspakay'ın adı bunu desteklemektedir. O, iki birleşimden oluşur: Türkçe *iş* ve İskitçe *pak*.²¹ Fakat Asurî metinlerinde "ışpakay" bazen şahıs adı gibi değil, mensubiyete işaret gibi yorumlanır; "ışkuzlu", aslen İskuzu'dan olan demektir. İ. Ö. 673 yılında İspakay artık İşkuzların hanı olarak bilinir.

c. Yunanca υ harfi "ı" mi, "u" mu okunur?

Muasır ve kadim Yunan dilleri arasında belirli farklar mevcuttur. Örneğin, υ harfi (büyük harf Y) antik devirde Türklerdeki "u" sesini karşılıyordu.

H. V. Smyth'e göre, M.S. V. yüzyıldan sonra Rum alfabesinde iki ünsüz arasındaki "u" sesini verebilmek için "ou" (ou) karakteri kullanılmaya başlanmıştır²². Bu döneme kadar Yunanlılar iki ünsüz arasında "u" sesini "v" harfi ile ifade ediyorlardı. E. H. Minns'in ifadesine göre, Ruslar kadim Yunan metinlerini, ananeye uygun olarak, sanki muasır Yunan dilinde yazılmış gibi deşifre etmekteydi. Kadim Yunan harfi υ Rus metinlerinde Rus "ı" (Türkçe -

¹⁸ Minns, s. 42.

¹⁹ Dyakonov, s. 243.

²⁰ Aynı yer, s. 242.

²¹ Bk. Arpoksay ve Lipoksay adlarında da vardır.

²² Bk. H. W. Smyth, *Greek Grammar*, Harvard University Press, 1983, s. 13.

"i") sesi gibi okunuyordu, hâlbuki doğru kadim Yunan transkripsiyonunda bu harf "y" (Türkçe "u") olarak okunmalıdır²³.

Herodot'un belirttiği Σκυθης terimi *aşguzay*, *işkuzay* etnoniminin ünsüzle yazılış biçimi mukayese edilirse, "Σκυθης" teriminin kökünde Rusça "i" sesini veren harfin durduğu görülür. Kısaca sonuç olarak "Σκυθης" teriminde Yunanca "v" harfi "u" sesiyle okunmalıdır.

d. Yunanca θ harfi "f, t, d", mi yoksa "z" mi okunmalıdır?

Herodot'un teriminin son harfinin fonetik tefsirinin üç versiyonunu inceleyelim. Ruslar bu harfi "f" "Skif", Türkler "t" "İskit", İngilizler ise "th" "skyth" şeklinde okumaktadırlar. Bizim düşüncemize göre Türk ve Rus okuyuşu doğru değildir. Çünkü Herodot devrinin kadim Yunancasında "t" ve "f" harfi de vardır. Eğer etnonimde bu sesler olsaydı, Herodot onları kendi metninde uygun harflerle gösterirdi. Fakat Herodot bu harfleri değil, çağdaş İngilizcede olan "th" birleşmesine daha yakın harfi kullanmıştır, bu hiç bir şekilde ne "t", ne de "f" değildir.

Mahmut Kaşgarlı lügatinde Türk dillerinde İngiliz *th* sesine benzer sesin olduğuna misaller verir²⁴. P. M. Melioranski *th* Türk sesini Kül-Tegin anıtında incelemiştir²⁵. N. N. Poppe Türk ve Moğol dillerinin proto çağlarında *th* sesine sahip oldukları ileri sürer²⁶ ve nihayet V. V. Radlov çağdaş Türk dillerinden birinde "dz" sesinin olduğunu söyler²⁷. Herodot devrinde Altay dillerinde "z" sesini veren seslerin var olduğu anlaşılmaktadır. Bu sebeple Herodot açık "z", veya "f" harflerinden değil de, bilhassa benzer mürekkep bir sestem istifade etmeye yönelmiştir.

²³ Minns, s. XXI.

²⁴ Mahmut Kaşgarlı, *Divan-i Lügat-it-Türk*, I, Ankara 1939, 8-9.

²⁵ P. M. Melioranskiy, *Pamyatnik ve çest Kyul-Tegina // Zapiski Vostochnogo otdeleniya Russkogo arheologičeskogo obşestva*, Spb. 1899, XII, 53-57.

²⁶ N. N. Poppe, *Çuvaşkiy yazık i ego omeşenie i mongolskim i turskim yazıkam // Izvestiya Rossiyskoy Akademi Nauk*, 1924, XVIII, 25-27.

²⁷ V. V. Radlov, *Opu slovarya turkskih nareçiy*, Sankt-Peterburg, T. I, 1893, s. XIII.

e. Σκυθης terimi "İskit" olarak mı "skuz" olarak mı okunmalıdır?

Herodot'un örnek verdiği Σκυθης teriminde "Σ" harfi Türkçe "s" sesi olarak okunur, "κ" harfi Türkçe "k", "υ" harfi ise, Türkçe "u" olarak okunur, θ harfi de İngiliz "th" sesine uygundur. Eğer bu terimin tamamını okursak, "s-k-u-z" şeklinde olmalıdır. Son iki harf "ης" Yunan önekidir ve halinden, kemiyetinden, metnin keleme alındığı zamanından ve s. ilgili olarak, çeşitli formalar alabilir.

Bazı araştırmacıların düşüncesine göre Guzların İskit olabilmesi mümkün değildir, çünkü Guzlar (Oğuzlar) İskitlerden çok sonra ortaya çıkmıştır. Bizim kanaatimizce, bu mesele etnik bir çözümleme yapılamadan sonuca bağlanamaz. Eğer İskit etnoniminin yerine fonetik olarak *guz* işlenirse (yani etnik olarak kendini ünlü adlandırma), aşağıdaki paradoks ortaya çıkar: İskitler Guzlar olamaz, çünkü onlar İskitlerden çok sonra ortaya çıkmıştır, ancak aynı zamanda ismini verdiğimiz Guzlardan da olamazlar.

İskit, şkuda, aşguz-işkuzay-aşguzay terimi kendi içinde Türkçe *guz* adıyla aynı fonetik değere sahiptir. Yukarıdaki tahlilden de görüldüğü üzere, bizim araştırmamızın en önemli dayanağı, Rus, Azerbaycan ve Sovyet biliminde kabul edilen *Skif* etnoniminin İngilizcendeki *Scyth*, Yunancadaki Σκυθης, Türkçe'deki *İskit guz (oğuz)* etnoniminden başka bir şey olmadığıdır.

Abstract

A SURVEY OF THE "SCYTHIAN" ETHNONIM

This paper examines the problem of correct phonetic articulation of the ethnonym Scyth. Based on the rules of ancient Greek grammar, and on the comparison of available instances of the word "Scyth" in classical Greek and Semitic languages, it is argued that the correct transcription of Scyth is «Scuth». Comparisons of the ancient written records show us that «Scuth» of ancient Greeks and ethnonym «Ashguz/Ishkuz» of ancient Semitic contain the same root – «guz/kuz». This conclusion confirms the fallacy of the beliefs of some scholars, who insist that the word "Scyth" never existed.

ZAUR HASANOV

For this purpose the paper brings forward some evidence, which testifies that ancient Greeks often added the sound «S» at the beginning of foreign names in order to make them sound native to their language.

Ethnonyms *Scyth*, *Iskit*, *Shkuda*, *Ashguz*, *Ishkuzai*, *Ashguzai* basically have the same phonation as the name of Turkic ethnonym *Guz* (*Oğuz*). The main point is that ethnonyms used in Russian and Azerbaijani science as *Skif*, in English as *Scyth*, in Greek as *Σκυθες*, and in Turkish as *Iskit* is nothing more than the ethnonym *Guz* (*Oğuz*).

Keywords: Scyth, Herodotos, Ishkuzai, Ashguzai, land of Ishkuz, Guz, Caucasian, Asarhaddon, Işpakay, Partatua.

BİZANS TARİHÇİSİ MENANDROS'UN TÜRKLER (GÖK-TÜRKLER) HAKKINDA VERDİĞİ BİLGİLER

Ali AHMETBEYOĞLU*

Özet

VI. yüzyıl Bizans Tarihçisi Menandros'un kroniği 558-582 yıllarını kapsamaktadır. Eserine, bizzat tanıdığı ve hayranı olduğu Agathias (VI. yüzyıl)'ın eserinin sona erdiği 558 senesi hadiseleriyle başlamıştır. Menandros yıllardan ziyade tarihi, coğrafi malumata ehemmiyet vermiştir. Menandros'un kaynakları; sözlü anlatılar, hikâyeler, elçilik raporları ve konumundan dolayı rahat ulaşabildiği resmi vesikalardan oluşmuştur. Türk tarihi açısından oldukça kıymetli olan Bizans tarihçisi Menandros, Avarlar başta olmak üzere Türkler dediği Gök-Türkler ile Eftalitler, Kutrigurlar, Utigurların siyasi tarihlerinin ve kültürlerinin aydınlatılması için önemli ana kaynaklardır. Gök-Türklerin ilk defa Bizans'la münasebet kurması ve Persler ile aralarındaki gerginlik konularında verdiği bilgiler ile özellikle Gök-Türk ülkesine gelen Bizans elçilerinin Türklerle dair notlarının yer alması Menandros'un eserini vazgeçilmez kılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Türkler, Persler, Bizans, Avarlar, Türk tarihi, Sogdlular.

Menandros Protector, (Μένανδρος ὁ Προτίκτωρ Menandros Protiktor) Bizans'ın yerli ailelerinden birinin çocuğu olarak İstanbul'da dünyaya gelmiştir. VI. yüzyılda yaşayan, doğum ve ölüm tarihleri bilinmeyen Menandros, yüksek tahsili olmayan babasının teşvikiyle kardeşi Herodotos'la

* Yrd. Doç. Dr., İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü; aliahmetbeyoglu@hotmail.com.

üniversiteye kaydolmuştur. Herodotos eğitimini yarım bırakmış, Menandros ise hukuk okuyarak avukat olmuştur. Hoşuna gitmeyen mesleğini ya kısa bir süre icra ettikten sonra bırakmış veya hiç yapmamıştır¹. Bu kararıyla kendini hayatın akışına bırakmış, kendi ifadesiyle sıradan bir kasabalı haline gelmiştir. Menandros'un hayatı, edebiyata, sanata, tarihe meraklı olan Maurikios'un (Μαυρικιος Mavrikios) Bizans tahtına çıkmasıyla (582-602) değişmiştir. Menandros, İmparator olduktan sonra edebiyatçıları, sanatçıları, âlimleri koruyan ve ilmi çalışmalarını teşvik eden Maurikios'un teşvikiyle kalan ömrünü tarih çalışmalarına hasretmiştir. İmparator Maurikios, tarihle ilgilenirken ve tarihçileri desteklerken, tarihin doğru yazılmasını, tarihten ders alınarak hatalara düşülmemesini hedeflemiştir. Menandros'un sonraki hayat hikâyesi hakkında ayrıntılı bilgi bulunmamaktadır. Yalnız yüksek rütbeli asker olduğu, saray ve vilayetlerde vazife yaptığı tespit edilmiştir. İstanbul dışında bulunması Menandros'a, Bizans Devleti'nin başka devlet ve toplumlarla ilişkisini gözleme, barbar (Βαρβάρου Varvari) olarak adlandırılan halkları tanıma fırsatı vermiştir. Eserinde bu tecrübelerinden hayli istifade etmiştir².

Menandros'un döneminin olaylarını anlattığı Ἱστορία İstoria adlı kroniği 558-582 yıllarını ihtiva etmektedir. Zamanımıza Menandros'un kayıp eserinin nakillerden oluşan bir hülasesi ulaşmıştır. Menandros, Prokopios (Προκόπιος Prokopios VI. yüzyıl) gibi bizzat tanıdığı ve hayranı olduğu Agathias (Ἀγαθίας Agathias VI. yüzyıl)'ı model olarak almış ve eserini yazarken üslup olarak taklit etmiştir. Menandros, önsözünde de belirttiği gibi, kroniğine Agathias'ın eserinin sona erdiği yerden (558 yılı hadiseleri) başlamıştır. Onun için Menandros'un tarihi Agathias'ın devamıdır. Menandros yıllardan ziyade tarihi, coğrafi malumata ehemmiyet vermiştir. Menandros, meraklı olduğu belagat, şiir, tiyatro gibi edebiyat türlerinden ve klasik yazarlardan etkilenmiştir. İfade tekniği olarak bunlardan istifade etmekle birlikte, eserinde; anlaşılmayı zorlaştıracak kelime oyunlarından, sanatsal tasvirlerden, edebi cümlelerden

¹ R. C. Blockley, *The History of Menander The Guardsman: Introductory essay, Text, Translation and Historiographical notes*, Liverpool 1985, s. 3.

² Gy. Moravcsik, *Byzantinoturcica, I*, Berlin 1958, s. 422; Blockley, *a.g.e.*, s. 3-4.